

Dr. Cihan YÜZBAŞIOĞLU
Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
İdare Hukuku Anabilim Dalı

İdare ve Personel Yönüyle Sağlık Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorumluluk

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	VII
ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM SAĞLIK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNDEN KAYNAKLANAN SORUMLULUĞUN TEMELLERİ

I. BİZATİHİ SAĞLIK KAMU HİZMETİNDEN KAYNAKLANAN SORUMLULUK	52
A. İdare Tarafından Yürütülen Sağlık Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorumluluk	55
1. Sağlık Hizmetlerinin Tanzimi ve Sorumluluk	57
2. Sağlık Hizmetlerinin Etkin Personel Tarafından Yürütülmesi ve Sorumluluk	69
a. Yeterli Sayıda Personel Temini ve Sorumluluk	70
b. Yeterli Nitelikte Personel Temini ve Sorumluluk	75
3. Yeterli Miktar ve Nitelikte Malzemenin Sağlanması ve Sorumluluk	79
4. Hizmetin Güvenli Bir Ortamda Sunulması ve Sorumluluk..	90
a. Sağlık Kuruluşundaki Fiziksel Ortamın Güvenli Olması	90

i. Sağlık Kuruluşlarının Mekansal Anlamda Güvenli Olması	91
ii. Sağlık Kuruluşlarının İnsan Kaynaklı Tehlikeler Yönünden Güvenli Olması	93
b. Sağlık Kuruluşlarının Tıbbi Yönden Güvenli Olması	101
B. Özel Kişiler Tarafından Yürütülüp İdare Tarafından Denetlenen Sağlık Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorumluluk	106
1. Sağlık Hizmetinin Tek Yanlı İşlemler Çerçevesinde Özel Hukuk Kişileri Eliyle Yürütülmesi ve İdarenin Sorumluluğu	109
2. Sağlık Hizmetinin Sözleşmesel İlişki Çerçevesinde Özel Hukuk Kişileri Eliyle Yürütülmesi ve İdarenin Sorumluluğu	122
a. Sağlık Hizmetinin İdari Sözleşme ile Özel Hukuk Kişisine Devredilmesi Halinde Sorumluluk	123
i. Sağlık Hizmetlerinin Özel Hukuk Kişisine Devri Bakımından Kabul Görmemiş Bir Sözleşme Tipi: İmtiyaz Sözleşmeleri	123
ii. Sağlık Hizmetinin İşletme Hakkının Devri Sözleşmesiyle Özel Hukuk Kişisine Devredilmesi Halinde İdarenin Sorumluluğu	125
b. Sağlık Hizmetinin Özel Hukuk Sözleşmesi ile Özel Hukuk Kişisine Devredilmesi Halinde Sorumluluk	127
II. SAĞLIK PERSONELİNİN EYLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN SORUMLULUK	141
A. Sağlık Personelinin Hukuka Aykırı Eylemlerinden Kaynaklanan Sorumluluk	142
1. Sağlık Hizmetinin Mahremiyet İlkesine Uygun Sunulmaması ve Sorumluluk	143
2. Sağlık Personelinin Kişisel Verileri Koruma Yükümlülüğüne Uymaması ve Sorumluluk	148
a. Kişisel Sağlık Verilerinin Tutulması Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi ve Sorumluluk	152

---

b. Kişisel Verilerin Korunması Yükümlülüğünün İhlali ve Sorumluluk	162
c. Kişisel Sağlık Verilerine Erişebilme ve Düzeltilmesini Talep Etme Hakkının İhlali ve Sorumluluk	180
3. Aydınlatılmış Onama Uygun Tedavi Görme Hakkının İhlali ve Sorumluluk	185
a. Aydınlatma Yükümlülüğünün İhlali ve Sorumluluk	190
b. Onama Uygun Tedavi Yükümlülüğünün İhlali ve Sorumluluk	209
B. Sağlık Personelinin Tıbbi Standartlara Aykırı Eylemlerinden Kaynaklanan Sorumluluk.....	229
1. İdarenin Hekimin Faaliyetlerinden Kaynaklanan Sorumluluğu.....	232
a. İdarenin Tıbbi Uygulama Hatalarından Kaynaklanan Sorumluluğu.....	233
i. İdarenin Koruyucu Hekimlik Faaliyetleri Sırasında Yapılan Tıbbi Uygulama Hatalarından Kaynaklanan Sorumluluğu.....	237
ii. İdarenin Teşhis Sırasında Yapılan Tıbbi Uygulama Hatalarından Kaynaklanan Sorumluluğu.....	246
iii. İdarenin Tedavi Sırasında Yapılan Tıbbi Uygulama Hatalarından Kaynaklanan Sorumluluğu.....	266
A) Sıradan Tedavi Faaliyetleri Sırasında Yapılan Tıbbi Uygulama Hataları ve Sorumluluk	267
B) Tıbbi Operasyonlar Sırasında Yapılan Tıbbi Uygulama Hataları ve Sorumluluk	284
1) İdarenin Olağan Tıbbi Operasyonlar Sırasında Yapılan Tıbbi Uygulama Hatalarından Kaynaklanan Sorumluluğu	285
2) Özel Nitelikli Tıbbi Operasyonlar Sırasında Yapılan Tıbbi Uygulama Hataları ve Sorumluluk.....	295
a) Estetik Operasyonlar	295

b)	Cinsiyet Değişikliğine Yönelik Tıbbi Operasyonlar	300
c)	Cinsel Faaliyete İlişkin Müdahaleler	303
d)	Gebeliğin Sona Erdirilmesi	304
e)	Organ Nakli Faaliyetleri	309
b.	İdarenin Tıbbi Müdahale Benzeri Faaliyetlerden (Çekinik Tıp Uygulamalarından) Kaynaklanan Sorumluluğu	315
i.	Pozitif Çekinik Tıp Faaliyetlerinden Kaynaklanan Sorumluluk	318
ii.	Negatif Çekinik Tıp Faaliyetlerinden Kaynaklanan Sorumluluk	323
2.	İdarenin Diğer Sağlık Çalışanlarının Faaliyetlerinden Kaynaklanan Sorumluluğu	327
a.	İdarenin Diğer Sağlık Çalışanlarının Yetki Alanlarını Aşmalarından Kaynaklanan Sorumluluğu ..	328
b.	İdarenin Diğer Sağlık Çalışanlarının Yetki Alanları İçinde Kalan Faaliyetlerinden Kaynaklanan Sorumluluğu	333
i.	Hekim Gözetiminde Yürütülen Faaliyetlerden Kaynaklanan Sorumluluk	334
ii.	Bizzat Diğer Sağlık Çalışanlarınca Yürütülen Faaliyetlerden Kaynaklanan Sorumluluk	340

İKİNCİ BÖLÜM

İDARENİN SAĞLIK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNDEN KAYNAKLANAN SORUMLULUĞUNUN KOŞULLARI

I.	SORUMLULUĞUN TEORİK OLARAK ORTAYA ÇIKMASININ KOŞULLARI	348
A.	Kusur	349
1.	Kusur Sorumluluğunun Esas Olması	350
2.	Kusursuz Sorumluluk Esasının Kabul Edilmemesi	365

3. Kusursuz Sorumluluk Esasına Geçiş Bağlamında Kusur Karinesinin Sağlık Hizmetlerinden Kaynaklanan Sorumluluk Bakımından Uygulanabilirliği.....	390
B. Zarar	398
1. Tazmin Edilebilir Nitelikte Zararın Olması.....	401
a. Tazmin Edilebilir Zararın Taşınması Gereken Özellikler.....	401
b. Tazmin Edilebilir Zararın Türleri ve Belirlenmesi	412
i. Maddi Zararlar	413
A) Ölüme Bağlı Zararlar	417
B) Cismani Zararlar.....	426
C) Diğer Maddi Zararlar.....	438
ii. Manevi Zararlar	439
A) Hizmetten Yararlananın Uğradığı Manevi Zarar	444
B) Üçüncü Kişilerin Uğradığı Manevi Zarar	452
2. Zararın İdareye Atfedilebilir Olması.....	460
a. İdarenin Faaliyeti ile Zarar Arasında İliyet Bağının Bulunması	461
b. İdarenin Faaliyeti ile Zarar Arasındaki İliyet Bağını Kopartan Hallerden Birinin Bulunmaması.....	469
i. Mücbir Sebep.....	469
ii. Beklenmeyen Hal	473
iii. Zarar Görenin Eylemi.....	476
iv. Üçüncü Kişinin Eylemi.....	480
II. SORUMLULUĞUN SOMUTLAŞMASININ KOŞULLARI: ZARARIN TAZMİNİNE İLİŞKİN KARAR GEREKLİLİĞİ	484
A. İdari Kararla Tazmin	485
1. İdari Merciyeye Başvurunun Niteliği ve Sonuçları	486
2. İdari Merciyeye Başvurunun Süresi.....	490
B. Yargı Kararıyla Tazmin	496
1. İdari Yargıda Açılacak Tam Yargı Davası.....	496
a. Davanın İdari Yargı Düzeninde ve İdare Aleyhine Açılmış Olması.....	498

b. Davanın Görevli ve Yetkili İdari Yargı Mercii Önünde Açılmış Olması	524
c. Dava Dilekçesinin İYUK'un 3. ve 5. Maddelerine Uygun Şekilde Düzenlenmiş Olması	526
2. Sağlık Hizmetlerine İlişkin Uyuşmazlıklarda Yargılama Sürecindeki Bazı Usuli Müesseseler	529
a. Davanın Islahı	530
b. Bilirkişi.....	535
c. Üçüncü Kişilerin Davaya Müdahalesi.....	544
i. Davanın İhbarı	545
ii. Davaya Katılma	550
SONUÇ	561
KAYNAKÇA	573